

ACC. N:R M. 16599:1-3 (folio)

Landskap: Skåne Upptecknare: N. O. Lundh, Kämpinge
Härad: Skotts Berättare: " " " "
Socken: Hammarlöv Berättarens yrke: smedmästare
Uppteckningsår: 1960 Född år 1874 i Hammarlöv

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Släddar. s. 1-3.

(Leckn. s. 3.)

16/9-60

Skriv endast på denna sida.

Skåne
Skydds led.
Flammalöv m. fl. sn.
Uppteckningar: 1960

Släddar.

Släddar fanns av flera slag i min ungdom såsom arbetssläda, Hana o
Trappkana, den senare för endast en häst och två personer. Den var
kannan kunde gagnas till både en och två hästar. Dessa båda hade hela
sättningen av trä med järnbeslag under eller enbart av järn på senare.
Till arbetsslädan som bestod av två kälkar vilket var villkoret för att
vända med last, gagnades vänligen en korg av någon arbetsvagn ant
var en lastvagn (frädevagn) eller en bulstervagnskorg, den senare e
bättre ett monterat av och på enär lastvagnskorgen var fästade me
stygvar och flera bultar men för det mesta hade de en gammal korg
detsamma av någon kasserad vagn. Kälkerna samman kopplades m
en dubbellänk med en rund ring i mitten och en i var ända som fäst
i kälkar på bakkälken och mittelringen fästades i en krok som fäst
vid huvudbulten i kranställningen. Medarna var av äike eller ask
och framkälken hade stångar något liknande ett vagn
ede samt vid kran. Förbindelseträdet mellan undersida och meda k
äran, och tappades samman i sebb. Och sammanhölls av ett järn
om bultades fast i medan och äran. Fram till förbands medarna med ett trä
kallades för slän, men var det stångar på kälken kallades det spring
berodde på huru stängen sattes fast. Till hana med två hästar satt all
s.k. springvigen fast i stängen som då kopplades till med öglor eller kro
änderne var hoppa och i dem satt dragkrokarne, i andra fallet satt k
e i slänträdet. Hana gagnades ofta för en häst och då kopplades skak
o medarna genom en krok som satt fast på medalliksom på Trappkan
Bakkälken till släda var enkla än Trapp, där fanns bara s.k. bulsterträd
med kranen och två järnstygvar som fästades i slänträdet samt ett
vagn på bulsterträdet med uppvidta ändar för att mota korgen att
v. I det fanns även släddar med kolskärna trämedar men de
mindre och kallades knubbsläddar, med dem kunde man ej sända
ett lyfta behållanden liksom kanorna, dessa medar skoddes ej o
agnades bara till hemmabruk, att transportera mjölk eller köra
töllan och sådant. De andra skoddes olika, på somliga lades de
äm 2" brett och 1/2" tjockt och somliga skoddes med 1" fyrkan
och detta höll ju längre men då slets kanten på medan, men släddar
agnades ganska mycket för och det alltid några bara ställen
ägarna. När bänderne träskade sin säd, fannan ångtröskan kom
i varade det ju hela vintern, så det behövdes köra många lass

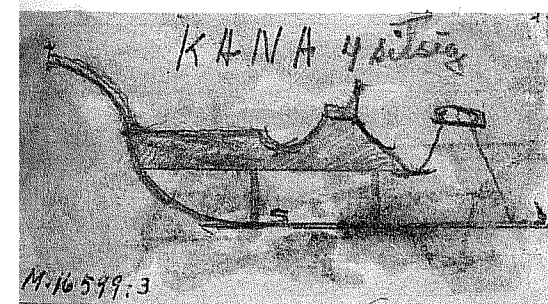
i staden. — I a.m. Lockerbeten fördelades med släde till bysktet
 1890 tålet, det hete vinterleverans. Jag minns inte riktigt vilket år är
 en det var mellan åren 1890 och 1892, när jag var i läran då hörde
 inspektör Knutsson på gården Mariöro, östra Bärtinge hela vint-
 eransen med släda till Tralleborgs Lockerbete och hade hjälps av
 våra andra händer i byn, alla med släda, och på den tiden hörde jag
 lte Jul så det var ingenting märkevärdigt, men lasset kunde ju
 te bli som våra dagars. — Både Hanor och kapphanor voro al-
 t målade och stoppad, på målningee var det nästan alltid guldränder
 igen svartblå men det före ju även andra färger både röda och ljusblå
 kapphanorna brukade ha ljusare färger t.o.m. vita, men då var det
 stjärnor på både korg och stänkskärm. Hanorna var mycket praktiska
 med fyra personer 2 i sätet och 2 på sidan (även kallad smäckee).
 kapphanor var mera byx och den var mycket förädlad, ty den var så sm-
 ellan medarne så det gick ganska lätt att välla med en sidan, men
 lätt och behändiga och till dem gagnades för det nästa smötecke,
 på nätt mellan hästen och de åkande det fästes i selan och låg över ryg-
 g hästen och förtis vanligen i stänkskärmee men det var bra att hin-
 lamporna från hösthoven och flyga i synen på de åkande ty sådant
 kunde ta ganska hårt. De bläddes hästen med flera Bjätterkransar
 k. Nyssbjälror och det blev ett skramlande som hördes länge vägar
 jag tror nästan att hästen hände sig stolt över denna stess trots
 m blev serullig, för det skulle gå som man säger av bara fartee
 en hästen tycker om musik och det gör den nog om Bjätterkrans
 så. Slädpartier var mycket vanligt och då skulle vad gammal
 h fint var fram, Årdynor med konst vävda överdrag, till Tack-
 ed bilder av både Folk och djur, Rythor och blott m.m. samt de va-
 röm och Fårskinnsfällarne, men dessa var ingen vardagsvara, ut-
 är det var slut med gillet så gjordes de omsorgsfullt rena och lade
 na kistor igen till nästa gång de behövdes.
 Idre hanor hade hela trämeder med järn skoning under, men senare gjö-
 äde medar och ävare av järn med stålkransor som slit.
 g han inam parantes nämna att en Kana för parkhästar som jag tillverk-
 h med järnmedar, såldes på auktion i våras på Erikens gård St. Hans
 i suomena (sex) kr och en Kappkane för den netta summan
 krona. Naturligtvis beroende på hästens försvinnande det finns
 genting att spänna för släden nu.

Edsma som allt annat förbättrades även de och vi gjorde även sex
iga ~~kanor~~ jag anslås att vi gjorde en sexsitsig kana till en lantbrukare
s Nilsson, Nora Klåstöv, men det var en stopyansyr så kall vilka väl
lite finare än de andra körderna. Fransöset var s. k. dubbelsäte, så
kunde sitta med ryggen mot bakandra och de behöve med fötterna mot
andra. På fans även en sorts skäda som gagnades till Snögrlog, den
gjord av några bräder och nästan trekantig med spetsig nos och
bred bak till att de kunde köra med vagn eller skäda efter de
gätt fram i drivorna och den var utan järmbeslag.
get bestod vanligtvis av en lädtebit eller pitegren men de gagnades
bara till husbehov. De liknade mera en båt än skäda men det gick
bana väg med dem i nödfall. Det var med skädor som allt annat
skulle lite finess till, böjningen på medan fick ej vara för rund
då stopyade det när snön var kram (våt) så de kom inte genom
n de måste sneda rippat för att gå igenom, jämfört med skidor
är på slätten kommer nog aldrig någon åkskäda att användas om
n den får ses som has varit. Det är ett beklaga ty det var ju ett riktigt
knägg med liv och lust i synerhet för ungdomarne, bara ljätterklän
muntrade både människor och djur och så var det ombytte av benor
de var lika efterlängtsade som våra dagars sommarvagnar.

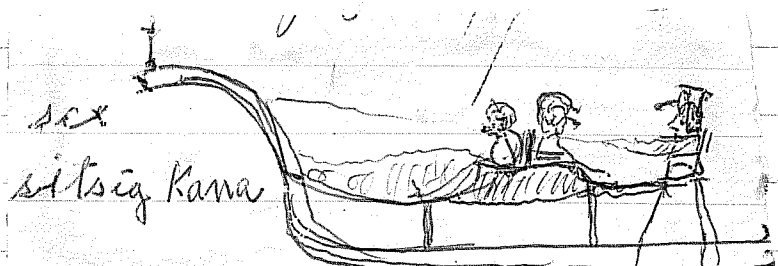
ina är min soga sida men jag medhänder mina skisser
h häppas att meningerna bli förstådd.

izon vagnmakare kan jag tyvör ej giva adress på, men det är
getket troligt att Alfred Larsson Skrytarp känner en där.

På tecknas jag Högaaktningfullt och gläder mig om någon
bli till nytta
Nils Otto Lundh.

M. 16599:3

M. 16599:3